

Documentnummer	262832
Onderwerp	Zienswijze financiële stukken VRLN
Datum raadsvergadering	12 juni 2025
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	4 juni 2025
Programma	Fysieke leefomgeving
Portefeuillehouder	I.M van Dijk en F.N. Dillerop

Zienswijze financiële stukken VRLN

Inleiding

De Veiligheidsregio Limburg-Noord (hierna: VRLN) heeft u de jaarverantwoording 2024, de ontwerpbegroting 2026 en het versterkingsplan GGD aangeboden. Gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stellen zij u in de gelegenheid om uw zienswijze over deze documenten kenbaar te maken. De VRLN biedt de jaarverantwoording 2024 aan in de vergadering van het Algemeen bestuur van 4 juli 2025. Er kan geen formele zienswijze worden ingediend op de jaarverantwoording, maar de Veiligheidsregio stelt de gemeenteraden wel in staat om een reactie te formuleren. De reactie op de jaarverantwoording moet uiterlijk 13 juni zijn ingediend. De ontwerpbegroting 2026 en het versterkingsplan GGD worden aangeboden in de vergadering van het Algemeen bestuur van 5 september 2025. De zienswijzen op deze stukken dienen uiterlijk 15 juli 2025 te zijn ingediend. Omdat zowel jaarrekening 2024 als begroting 2026 meer dan 5% afwijken van de oorspronkelijke begroting is de raad in dit geval bevoegd om een zienswijze uit te brengen.

Wat betekent deze begroting voor Mook en Middelaar?

Blijven de werkzaamheden van de regeling bijdragen aan onze programmadoelstellingen? (Met andere woorden: hebben we nog scherp waarom we de samenwerking ooit zijn aangegaan, beantwoordt de verbonden partij hier nog in voldoende mate aan en aan welke programmadoelstelling wordt een bijdrage geleverd?). De samenwerking met de VRLN levert onder andere een bijdrage aan de openbare orde en veiligheid, vergunningverlening en gemeentelijke dienstverlening. De samenwerking is in het verleden tot stand gekomen als gevolg van de Wet op de Veiligheidsregio's. De dienstverlening van de VRLN beantwoordt in voldoende mate aan de programmadoelstellingen.

Voorstel

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Een reactie in te dienen op de jaarverantwoording 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling VRLN.
2. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling VRLN.
3. Geen zienswijze in te dienen op het Versterkingsplan GGD als onderdeel van de ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke VRLN.

Raadsvoorstel

Beoogd effect

Overeenkomstig artikel 30 en 31 van de Gemeenschappelijke Regeling van de Veiligheidsregio Limburg-Noord ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten de ontwerpbegroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijzen hierover naar voren te brengen. Dit jaar wordt het Versterkingsplan GGD tegelijk met de jaarverantwoording 2024 en de ontwerpbegroting 2026 gepresenteerd gezien dit plan ook gevolgen heeft voor de begroting van 2026 en verder.

Argumenten

- 1. Er is een positief resultaat van €3,7 miljoen gepresenteerd, die voornamelijk bestaat uit incidentele voordelen. Uit de financiële samenvatting wordt duidelijk dat er structurele tekorten zijn en dat de financiën van de VRLN onder druk staan. De structurele resultaten worden in de jaarrekening echter niet gespecificeerd. Het voordelige resultaat over 2024 geeft daardoor een vertekend beeld van de financiën van de VRLN. Het verzoek is om de structurele resultaten te specificeren.*

Het jaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 3,7 miljoen. Het positieve resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door incidentele voordelen. Dit resultaat is deels te verklaren door het noodzakelijk vrijvallen van een deel van de voorziening groot onderhoud gebouwen. Ook het overige deel van het rekeningresultaat (€ 2.097.212) wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door incidentele voordelen, met name op het programma Brandweezorg. Door deze incidentele voordelen wordt niet zichtbaar dat er sprake is van structurele tekorten en dat de financiën van VRLN onder druk staan. In het afgelopen jaar is in het kader van de Toekomstbestendige GGD duidelijk geworden dat er bij de GGD structureel geld bij moet om te kunnen voldoen aan de wettelijke taken. Dat blijkt ook uit de jaarrekening. Ook op het gebied van informatieveiligheid zien we in 2024 een tekort. Vanaf 2025 zijn hier structureel extra middelen voor beschikbaar gesteld.

Resultaatbestemming jaarrekening 2024	Resultaat
<i>Te vormen reserve 'Groot onderhoud gebouwen'</i>	€1.618.288
<i>Aanvullen algemene reserve</i>	€970.000
<i>Bestemmingsreserve bodemsanering Nijmeegseweg</i>	€1.127.212
Voordeling resultaat jaarrekening 2024	€3.715.500

Wij adviseren de gemeenteraad om een zienswijze in te dienen waarin we verzoeken om de structurele resultaten van de jaarverantwoording 2024 verder te specificeren. Het huidige positieve resultaat geeft een vertekend beeld van de financiële situatie van de VRLN.

- 2. Gemeenten staan financieel onder druk. Dat betekent dat gemeenten genooddaakt zijn om keuzes te maken ten aanzien van de eigen begroting. Wij verwachten van andere samenwerkingspartners en gemeenschappelijke regelingen dat zij diezelfde keuzes maken in hun begroting. De VRLN dient als uitgangspunt te hanteren dat extra kosten van zowel bestaand als nieuw beleid worden opgevangen binnen de exploitatie van de VRLN.*

Kaderbrief 2026

De begroting 2026 is een uitwerking van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaderbrief 2026. De begroting is opgesteld conform de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders (Kaderbrief 2026; 6 december 2024). Als onderdeel van de ontwerpbegroting 2026 is het versterkingsplan van de GGD

Raadsvoorstel

toegevoegd en aangeboden voor een zienswijze. Hieronder worden de belangrijkste kostenposten toegelicht:

Indexatie

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage op basis van een vastgesteld kader. Dit kader behelst dat kostenstijgingen, die buiten de beïnvloedingsfeer van VRLN liggen, worden meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

- Indexatie loonkostenstijging 2026 is 2,0% ten bedrage van € 0,97 miljoen (was in Kaderbrief 2,1% ten bedrage van € 1,0 miljoen);
- Indexatie materiële kostenstijging 2026 is 2,1% ten bedrage van € 0,62 miljoen (was in Kaderbrief 2,2% ten bedrage van € 0,65 miljoen).

Toekomstbestendige GGD (versterking GGD)

De continuïteit en kwaliteit van de wettelijke taken staan structureel onder druk, waardoor deze niet naar behoren uitgevoerd kunnen worden. Het budget voor GGD Limburg-Noord was de afgelopen jaren niet meegegroeid met de uitbreiding en intensivering van de wettelijke taken, waardoor achterstanden zijn ontstaan. Jaarlijks is er € 4,5 miljoen meer nodig dan het huidige budget, blijkt uit een interne analyse en vergelijking met andere GGD'en. Samen met de gemeenten is in 2024 gestart met een versterkingstraject: 'Toekomstbestendige GGD'. De uitgangspunten voor dit traject zijn:

- De GGD voert wettelijke taken naar behoren uit, dat wil zeggen volgens landelijke protocollen.
- De GGD gebruikt andere financieringsbronnen waar het kan en doet een beroep op gemeenten waar dat noodzakelijk is.
- De GGD streeft naar een gemeentelijke bijdrage die noodzakelijk is om de wettelijke taken op het gebied van publieke gezondheid naar behoren uit te voeren.
- De GGD wil een goede werkgever zijn voor haar medewerkers.

Voor dit traject is een versterkingsplan opgesteld: 'Samen borgen van Publieke Gezondheid in Noord- en Midden-Limburg'. Het Algemeen Bestuur heeft op 6 december 2024 ingestemd met het concept versterkingsplan als kijkrichting voor de noodzakelijke versterking GGD en onderbouwing van de financiering voor 2025 van € 1,6 miljoen uit de reserves. Tevens is kennisgenomen van het concept versterkingsplan voor de koers van 2026 en verder. Op basis van het besluit van het Dagelijks Bestuur van 7 februari 2025 is € 3,2 miljoen voor de toekomstbestendige GGD verwerkt in de begroting 2026.

Strategische huisvesting

In december 2023 heeft het Algemeen Bestuur het strategisch huisvestingsplan vastgesteld. Het aantal werkplekken wordt teruggebracht en daartoe wordt het pand aan de Nijmeegseweg na verkoop afgestoten. Nieuw- en verbouw van meerdere brandweerlocaties vindt plaats. Tevens is rekening gehouden met herhuisvesting van een aantal consultatiebureaus van de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst). Uitgangspunt daarbij is het organiseren van het aanbod laagdrempelig en in de nabijheid van de doelgroep. Met als uitgangspunt minimaal één GGD-locatie per gemeente in combinatie met de verruiming van de bereikbaarheid van tien grotere GGD locaties. Het hybride werken (deels thuis, deels op kantoor) wordt verder doorgevoerd en dat betekent dat in meerdere mate multifunctioneel gebruik gemaakt gaat worden van regiovestigingen. Diverse panden worden aangepast aan deze nieuwe manier van werken, met flexibele werkplekken en meer ruimte voor ontmoeten en vergaderen. Daarnaast worden in de eigendomspanden duurzaamheidsmaatregelen doorgevoerd.

Kapitaallasten materieel brandweer

In het Algemeen Bestuur van december 2022 is besloten dat het budget voor de kapitaallasten van de materiële voorzieningen van de brandweer de komende jaren stapsgewijs gaat toenemen. Het ingroei-scenario is als volgt: 2024 + € 1 per inwoner, 2025 + € 0,50 en 2026 + € 0,50, wat betekent vanaf 2027 € 2 structureel. De uitzetting van het budget wordt via het verdeelmodel voor de kosten van de brandweezorg over de gemeenten verdeeld. Via een stapsgewijze uitzetting van het budget voor de kapitaallasten wordt het financiële knelpunt weggenomen.

Wij adviseren de gemeenteraad om een zienswijze in te dienen waarin we de VRLN verzoeken om als uitgangspunt te hanteren dat extra kosten van zowel bestaand als nieuw beleid worden opgevangen binnen de exploitatie van de VRLN.

3. *In tegenstelling tot de andere deelnemende gemeenten zijn de kostenstijgingen voor het versterkingsplan van de GGD voor de gemeente Mook en Middelaar beperkt. Wij nemen het grootste deel van de wettelijke taken van de GGD af bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.*

Samen met de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg heeft de GGD Limburg-Noord in 2021 het manifest 'Naar publieke gezondheid' opgesteld en zijn de ambities van de GGD daaruit vertaald en vastgesteld in de Visie 2030. In 2021 heeft de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) een bestuurlijk traject rondom haar kerntaken gelopen. Daarin werd gezamenlijk geconcludeerd dat onder andere de formatie als ook het totale budgettaire kader voor het uitvoeren van de wettelijke taken lager ligt dan bij andere (vergelijkbare) GGD-en. De afgelopen jaren zijn er mede als gevolg van landelijke ontwikkelingen taken bijgekomen, zijn bestaande taken geïntensiveerd en is de rol van de GGD in het netwerk van publieke gezondheid in de samenwerking met gemeenten en zorgpartners sterk aan verandering onderhevig, terwijl de hiervoor benodigde formatie en financiële middelen niet meegroeiden. De GGD heeft lange tijd zelf deze ontwikkelingen binnen de bestaande financiële kaders opgelost. De afgelopen vier jaar worden vooral gekenmerkt door een externe focus. Denk hierbij aan de inzet in de Covid-pandemie, Meinwegbrand, Monkeypox, Hoogwater Maas-Roer, opvang ontheemden, Vogelgriep en Mazelenuitbraken. De GGD constateert dat zij niet op alle vlakken meer in staat is om haar wettelijke- en kerntaken op verantwoorde wijze uit te voeren.

Om de GGD in staat te stellen aan haar wettelijke taken te voldoen, is er structureel extra budget nodig. Het financieel effect van deze versterking is opgenomen in de begroting 2026. De realisatie van het versterkingsplan wordt zorgvuldig gemonitord om de voortgang van de implementatie en het maatschappelijk rendement nauwkeurig te volgen en gemeenten goed te informeren. Om de implementatie van de versterking te kunnen volgen zijn KPI's (Key Performance Indicators) opgesteld. Het versterkingsplan GGD is opgenomen in de begroting, om de gemeenteraden een integrale afweging te kunnen laten maken wordt het plan als onderbouwing op de ontwerp-begroting gelijktijdig aangeboden voor een zienswijze. Gemeente Mook en Middelaar neemt maar een beperkt deel van de GGD-taken af bij de VRLN. De kostenstijgingen blijven daardoor relatief laag: een toename van de gemeentelijke bijdrage van €7000 in 2026. Ook daarna zijn er in de meerjarenbegroting geen verdere kostenstijgingen te zien.

Wij adviseren de gemeenteraad om geen zienswijze in te dienen op het versterkingsplan GGD. De Gemeente Mook en Middelaar neemt maar een beperkt deel van de GGD-taken af bij de VRLN. De kostenstijgingen blijven daardoor relatief laag: een toename van de gemeentelijke bijdrage van €7000 in 2026. Ook daarna zijn er in de meerjarenbegroting geen verdere kostenstijgingen te zien.

Raadsvoorstel

Kanttekeningen

Conform artikel 7 lid 4 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord beslist het Algemeen Bestuur bij meerderheid van stemmen.

Participatie

De concept ontwerpbegroting is besproken in het overleg van gemeentelijke controllers en financieel specialisten. De zienswijze is inhoudelijk afgestemd met de deelnemende gemeenten van de VRLN.

Financiën

De ontwikkelingen vanuit de begroting 2026 zoals beschreven onder 'argumenten' zijn in onderstaande tabel uitgewerkt. Er is een splitsing gemaakt tussen de totale gemeentelijke bijdragen en de gemeentelijke bijdrage specifiek voor Mook en Middelaar. De gemeentelijke bijdrage voor 2026 wordt meegenomen in de programmabegroting.

X €1000eu

	Totaal VRLN	Gemeentelijke bijdrage Mook en Middelaar
Gemeentelijke bijdrage 2025	72.304	651
Verhoogde bijdrage vanaf 2026, uitgesplitst per onderdeel:		
Loonkostenstijging 2026	966	9
Materiële kostenstijging	621	6
Verhoogde bijdrage aan de GGD t.b.v. Versterking GGD	3.208	7
Strategisch huisvestingsplan	263	2
Kapitaallasten materieel Brandweer	262	3
Totale verhoging	5.320	22
Gemeentelijke bijdrage 2026	77.624	678
Versterking GGD, strategisch huisvestingsplan en kapitaallasten brandweer*	1.331	€0,- (Voor 2027 zijn met het gehanteerde prijspeil 2026 geen kostenstijgingen te zien voor onze gemeente)
Gemeentelijke bijdrage 2027 (en verder)	78.955	678

* In het kader van het meerjarenperspectief is een beleidsneutrale lijn gevolgd. De ontwikkelingen in een meerjarenperspectief zijn dermate onzeker dat een nadere concretisering op programmaniveau op dit moment niet opportuun is. Daarbij is er nog geen zicht op de hoogte van de indexatie en is dus het prijspeil uit 2026 gehanteerd. Voor Mook en Middelaar blijft dit bedrag met het gehanteerde prijspeil van 2026 gelijk (afgerond op 1000euro).

Communicatie

Aan dit advies zijn geen communicatie-activiteiten verbonden. Na besluitvorming wordt de zienswijze kenbaar gemaakt bij het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

Raadsvoorstel

Uitvoering

Na het inwinnen van de zienswijze bij de deelnemende gemeenten zal de jaarrekening ter vaststelling worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur op 4 juli 2025. De ontwerpbegroting 2026 wordt ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur op 5 september 2025.

Bijlage(n)

1. Zienswijze financiële stukken VRLN 2025
2. Raadsbesluit
3. Reactie op opmerkingen gemeenteraden Kaderbrief 2026
4. Brief concept jaarverantwoording 2024
5. Jaarverantwoording 2024 VRLN
6. Jaarverantwoording 2024 in één oogopslag
7. Brief ontwerpbegroting 2026 en toekomstbestendige GGD
8. Ontwerpbegroting 2026
9. Versterkingsplan GGD

Mook, 12 mei 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
I.M. van Dijk